

Vergi mükellefi olmayanlardan gider pusulası ile alınan hurda altın için stopaj yapılmaz

Mustafa Çolak

Vergi Danışmanı

Sirküler No: 375

Tarih: 01.08.2022

Kısa Cevap

Hayır. Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinde, zati eşyasını satan ve vergi mükellefiyeti bulunmayan kişilerden alınan altın gibi kıymetli emtia için tevkifat yapılacağına dair bir hüküm bulunmadığından bu ödemelerden gelir vergisi tevkifatı yapılmaz. Alım için Vergi Usul Kanunu'nun 234'üncü maddesi uyarınca gider pusulası düzenlenmesi gerekir (Gelir İdaresi Başkanlığı, 30.06.2022 tarihli özelge).

Gelir Vergisi Kanunu Yönünden

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinde vergiden muaf esnafa ilişkin düzenlemelere yer verilmiş, kimlerin esnaf muaflığından faydalanacakları da maddede bentler halinde sayılmıştır. Aynı maddenin son fıkrasında ise muaflığın 94 üncü madde uyarınca tevkif suretiyle kesilen vergiye şümulünün olmadığı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar." hükmüne yer verilmiş olup, tevkifata tabi ödemeler bentler halinde sayılmıştır.

Maddede, zati eşyalarını satan kimselerden satın alınan altın, mücevher gibi kıymetli emtialardan tevkifat yapılacağına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Vergi Usul Kanunu Yönünden: Gider Pusulası

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 234 üncü maddesine göre; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabı ve çiftçiler, bu Kanun kapsamındaki belgeleri düzenleme zorunluluğu bulunmayanlara yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları mallar (gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerden satın aldıkları mallar hariç) için işi yapana veya malı satana imza ettirecekleri gider pusulası düzenlerler.

Vergiden muaf esnaf için düzenlenen gider pusulası, bu kişiler tarafından verilmiş fatura hükmündedir.

Buna göre; vergi mükellefiyeti olmayan ve zati eşyalarını satan kimselerden satın alınan altınlar için gider pusulası düzenlenmesi gerekmektedir.

Sonuç

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde, esnaf muaflığından yararlanmayan ve vergi mükellefiyeti bulunmayan şahıslardan yapılan hurda altın alımları için tevkifat yapılacağına dair bir hüküm bulunmadığından, zati eşyalarını satanlara bu kapsamda yapılan ödemelerden gelir vergisi tevkifatı yapılması söz konusu olmayacaktır.

(Gelir idaresinin 30/06/2022 tarih ve 96620903-120-130586 sayılı Özelgesi)

Sık Sorulan Sorular

Vergi mükellefi olmayan kişiden alınan hurda altın için stopaj yapılır mı?

Hayır. Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinde, esnaf muaflığından yararlanmayan ve vergi mükellefiyeti bulunmayan şahıslardan yapılan hurda altın alımları için tevkifat öngören bir hüküm bulunmadığından gelir vergisi tevkifatı yapılmaz.

Alım için hangi belge düzenlenir?

Vergi Usul Kanunu'nun 234'üncü maddesi uyarınca, zati eşyasını satan ve vergi mükellefiyeti olmayan kişilerden alınan altınlar için malı satana imza ettirilen gider pusulası düzenlenir; vergiden muaf esnaf için düzenlenen gider pusulası bu kişilerce verilmiş fatura hükmündedir.

Esnaf muaflığı tevkifatı da kapsar mı?

Hayır. Gelir Vergisi Kanunu'nun 9'uncu maddesinin son fıkrasına göre esnaf muaflığı, 94'üncü madde uyarınca tevkif suretiyle kesilen vergiyi kapsamaz; ancak zati eşya olarak satılan altın ve mücevher için 94'üncü maddede tevkifat öngören bir bent bulunmadığından bu alımlarda tevkifat

söz konusu olmaz.

Resmî Kaynaklar

- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (9 ve 94'üncü maddeler)
- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (234'üncü madde)
- Gelir İdaresi Başkanlığı, 30.06.2022 tarih ve 96620903-120-130586 sayılı Özelge

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirkülerleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/vergi-mukellefi-olmayanlardan-gider-pusulasi-ile-alinan-hurda-altin-icin-stopaj-yapilmaz/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 09:39 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net